AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Ղ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, վեցամսեայ 4 տոլար
Տնօրէն-խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 9 ՄԱՐՏ 1932 | ԶԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 2,50 Ս. Ղ.

Դ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ, ԲԱՑԻ ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԷ | Չհրատարակուած ձեռագիրներ չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 7 (584)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԵՐ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տասը տարին անցաւ, երբ մեր ժողովուրդի բեկորները ապաստան գտան Լիբանանի և Սուրիոյ հիւրընկալ ափերուն վրայ։ Խորտակուած հոգիով, դառնացած դէպի իր բախտն ու մարդկութիւնը, հայ մարդը ստիպուած՝ կրկին ձեռնարկեց վառելու իր օճախը օտարութեան մէջ, բայց այս անգամ շատ մօտիկ իր հայրենիքին։

Հայ տարագիրը Միջերկրականի կապոյտ ալիքներուն ի տես երազեց իր սիրելի Կիլիկիան. Լիբանանի լեռներէն տեսաւ Տաւրոսի և Լամբրոնի մշուշը, իր մտածումներով թևածելով շարունակ այնտեղ՝ ուրտեղ ձգած էր տուն ու այգի, վանք ու դպրոց։ Հապճեպ կերպով տեղաւորուած հիւղակներու մէջ, որ կարճ ժամանակի ընթացքին ամբողջ թաղամասեր կազմեց, տարագիր հայութիւնը նուիրուեցաւ դարմանելու իր վէրքերը, ապրուստի միջոցներ հայթայթելու, օտարին բնակարանէն յետոյ անոր հացին ևս կարօտ չըլլալու համար։

Ու ահա երևան եկաւ մեր ժողովուրդի աշխատասէր ու ստեղծագործող ոգին, քարէն իսկ հաց հանելու առաքինութիւնը։ Կեցուցէք ունէ տեղացի անցորդ և հարցուցէք անոր կարծիքը մեր ժողովուրդի մասին։ Պիտի լսէք անշուշտ շատ մը լաւ ու վատ կարծիքներ՝ համաձայն հանդիպած մարդու ըմբռնումներուն ու հայեցողութեան, բայց ինչ քաղաքական համոզմունքի տէր մարդ ալ որ եղած ըլլայ ան, անխուսափելիօրէն և անվերապահ կերպով պիտի աւելցնէ որ հայը ԱՇԽԱՏԱՍԷՐ է։

Առածի կարգ է անցած այլևս արաբներու մէջ՝ որ հայը մուրացկանութիւն չի գիտեր։ Կարևորը այս գնահատանքը չէ անշուշտ, այլ այն որ հայութիւնը սկիզբէն իսկ դառնալով ինքնապահ՝ կոտրեց մեզ հանդէպ կազմուած դժգոհութեան թափը, բարձրացուց անոր արժանիքը իբր շինարար տարրի և առիթ ստեղծեց մեր ներքին կեանքի մէջ ինքնամփոփումի ու կրթական-մշակութային աշխատանքներու խորացման։

Վերջին տարիներուն շատ կը խօսինք ընդհանրապէս մեր թերութիւններուն մասին։ Արժան է սակայն որ երբեմն լոյսին հանենք նաև մեր առաքինութիւնները, աշխատասիրութիւնը և նուաճումները մեր ազգային ներքին կեանքին մէջ։

Ի՞նչ էր տասը տարի առաջ մեր վիճակը Պէյրութի քարափէն սկսեալ մինչև Ս. Նշան եկեղեցին որ քար ու քանդ եղած էր թիւրքերու ձեռքով։ Ոչ դպրոց կար, ոչ եկեղեցի, ոչ ակումբներ և ոչ մտքի ունէ վառարան։ Սակայն տասը տարին բաւական եղաւ, որ ոչ միայն քանդուածները շինուին, այլ և կառուցուին, հիմնուին, մտքի և հոգիի նոր տաճարներ, նոր սերունդը պատրաստելու, դաստիարակելու նոր վառարաններ։ Հազարաւոր են այսօր հայ մանուկները որոնք կ'ուսանին հայ ազգային վարժարաններու մէջ, Ճեմարանէն սկսեալ մինչև Ս. Նշան, մինչև Ս. Խաչ, Անդր-Նահր և Անթիլիաս։ Նարեկացին ու Շնորհալին ձայն կուտան Էշրէֆիէէն մինչև Նոր Մարաշ, ցեղային աւանդութիւններու հուրը անշէջ պահելով հայու հոգիէն ներս։

Կարճ ժամանակի ընթացքին, ամայի և քարքարուտ Էշրէֆիէէն ու Անդր Նահրէն, հէքեաթային ապարանքներու նման կառուցուեցան Նոր Մարաշը, Նոր Հաճընը, Նոր Սիսը, Հայկաշէնն ու Էշրէֆիէն։ Հազարաւոր շէնքեր են բարձրացած այսօր այդ շրջանին մէջ հայու արդար քրտինքով։ Եւ կը շինեն առանց դադարի, աշխատանքի լծուելով ծեր ու մանուկ, կին ու աղջիկ, եղունգներով փորելով հողը, կտրելով հացի դրամը, զրկուելով ամէն վայելքէ, մղուած ցեղային անըմբռնելի շինարար բնազդէ մը։

Կարճ պտոյտ մը այդ շրջաններուն մէջ ու պիտի թուի ձեզ որ հայութիւնը բռնուած է տեսակ մը կատաղի շինարարութեան տենդով, կարծես գրաւի մտած է ցոյց տալու թէ՝ ինչե՛ր կարող է ընել ժողովուրդի մը նախաձեռնութեան ոգին։

Միևնոյնն է նաև պատկերը Հալէպի մէջ։ Երէկուան խարխուլ եւ կիսաքանդ հիւղակներու փոխան այժմ կանգնած են քարաշէն գեղեցիկ տուներ և հիմնուած են մաքուր և կոկիկ թաղամասեր։

Չի պիտի մոռնանք անշուշտ այն միջոցներն ու դիւրութիւնները որոնք շնորհուեցան հոգատար իշխանութեան, Ազգ. Դաշնակցութեան և անոր ներկայացուցիչ Պ. Պրիւնիէի կողմէ՝ հայերու տեղաւորման գործին մէջ։ Ահա մեր ժողովուրդին օգնելու լաւագոյն ձևը, և՛ արդիւնաւոր և՛ տևական։ Օգնութիւն մը որ նպատակ չունի հոգիի ու մտքի վաճառքը, որ չի ձգտիր խաթարելու մարդոց բարոյական դիմագիծը, կը դառնայ տեսակ մը յենակ, աջակից, բարձրանալու, կ'ազդուրուելու և երախտագիտութիւնը դարձնելու մարդկային ազնիւ ու անկեղծ պահանջ և ոչ թէ քծնանք ու սողոսկում։ Այս պարագային է միայն որ թէ՛ նպաստաւորեալ և թէ նպաստող կը նային իրարու ուղիղ և անկեղծ, ազնիւ պարտատէրի և պարտապահանջի դիրքին մէջ։

Ահաւասիկ իրական մարդասիրութիւնը, որը պիտի յիշէ մեր ժողովուրդը, իր լաւ ու վատ բոլոր օրերուն մէջ։

Օգտակար է ինքնախարազանումը յաճախ։ Լաւ է որ ժամանակէ մը ի վեր մոռցած ենք ցեղային ամբարտաւան ինքնահաւանութիւնը, բայց այդ չի նշանակեր որ պիտի իյնանք ծայրայեղութիւններու գիրկը։ Մեր թերութիւններուն քով ունինք նաև անգնահատելի առաքինութիւններ, որոնց վրայ իրաւունք ունինք հպարտութեամբ նայելու՝ պահել կարենալու համար մեր ապրելու կորովն ու սքանչելի յարատեւութիւնը։

ՀԱՅ ՄԻԱՑԵԱԼ ՃԱԿԱՏԸ
ԵՒ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ԸՆԴԴԻՄՈՒԹԻՒՆԸ

Թիւրք երթևեկի նոր հրահանգը մեր կարծիքով ուղղուած է ամենէն առաջ հայ ազգային միացեալ ճակատի կազմութեան դէմ և նպատակ ունի զօրաւոր ճեղքուածք մը առաջ բերել արտասահմանի հայութեան մէջ, ինչպէս թրքասիրական քաղաքականութեան մը։

Մինչև վերջին ժամանակներ թիւրք կառավարութեան պաշտօնական վերաբերումը հանդէպ հայ ժողովուրդին եղած է հետևողական՝ այն փաստական քաղաքականութեան, որուն հետևած է ան շարունակաբար։ Այն է օրէնքէ դուրս հրատարակել հայը. գրաւել անոր բոլոր գոյքերը, արտաքսել վտարել և կորուստեան մատնել հազար ու մի ճամբաներով և արգիլել ողջ մնացողներուն երթևեկել երկրի մէկ գաւառէն միւս գաւառը։ Քէմալական կառավարութիւնը ուրիշ խօսքով, հրապարակով յայտարարած է այն ինչ որ գործադրած է, առանց գաղտնի պահելու, ծածկելու իր հայաջինջ ընթացքը։

Նոր երթևեկի հրահանգը կը նշէ կարևոր փոփոխութիւն մը Անկարայի քաղաքականութեան մէջ, դէպի հայերը։ Ան անդրադարձած է որ պաշտօնական իր ժխտական դիրքը նպաստած է կազմելու եթէ ոչ հայ միացեալ ճակատ մը, գէթ ազգային ընդհանուր գաղափարախօսութիւն մը՝ հայկական ընդհանրապէս իրերամարտ հոսանքներու մէջ իրեն դէմ։ Արդարև, ո՞րու համար գաղտնիք է այլևս որ ոչ մէկ ժամանակ այնքան բիւրեղացած չափով հայ ազգային միտքը կազմակերպուած եղած չէ երբևիցէ, թրքական ճակատի վրայ, որքան այժմ, վերջին տասնամեակի ընթացքին, ու ոչ մէկ առեն այնքան տևական ջանքեր չեն գործադրուած ձերբազատուելու թրքական տիրապետութեան դարաւոր արատներէն, մեր լեզուի, բարքերուն, բարոյական և քաղաքական ըմբռնումներու մարզերուն մէջ, որքան ներկայիս։ Ու ի պատիւ մեր ժողովուրդին, որու արատները, ինչպէս իր ժամանակին յայտարարած է անգլիացի անձնաւ Պայրըն, հետևանք են իր ապրած դարաւոր ըստրկութեան — պէտք է խոստովանիլ որ յաջողութեամբ ալ պսակուած են յիշեալ ուղղութեամբ կատարուած աշխատանքները, ընդհանուր առումով։ Բաւական է յիշել, որ հարիւր հազարաւոր թրքախօս հայերու մեծ մասը արդէն հայերէն կը խօսի, ընդհանրապէս հայ ընտանիքներէն դուրս շպրտուած է թիւրքերէն լեզուն, ու հայկական դպրոցներու ցանց մը հաստատուած է մեր գաղթակայաններու մէջ ամենուրեք, Զիփս, Սելանիկ, Պէյրութ, Հալէպ, ևայլն. ուր թրքախօս ծնողներուն ամբողջ հայ նոր սերունդը կը դաստիարակուի հայկական շունչով և լեզուով ու կանգնիտանայ թուրքերէն ու կը սորվի պայքարիլ ամէն թրքական ազդեցութեան դէմ։

Այս արդիւնքէն դժգոհ է բնականաբար մեր թշնամին, որ սահմանէն դուրս ալ մտահոգուած է մեզմով և չի դադրիր նիւթելէ նոր դաւեր գոյութեանը դէմ հայութեան, որ հանգիստ չի ձգեր զինք։

Երթևեկի նոր հրահանգով, որ կը տօնէ բոլոր թրքահպատակներու վերադարձը, ձևականօրէն, Անգարան ոչ միայն կաշխատի կաշեցնել հոգեբանական վէրը որ աւելի կը խորանայ դահիճին ու իր զոհերուն միջև, վերջիններու գիտակցութեան զարգացման շնորհիւ, այլև կը ճգնի, սիրաշահելով որոշ տարրեր հայերէն, խորտակել հակթուրք հայ ազգային գաղափարականը, առաջացնելով թրքասիրական հոսանք մը։ Ըլլալով անհաշտ թշնամին համայն հայութեան, մինչև օրս ան հրապարակով կը յայտարարէր այդ։ Մնալով նոյնը, իր խորքին մէջ, ան այլևս չի ուզեր ճանչցուիլ այդ անունով։ Ընդհակառակ, բարեկամի քղամիտ հագած, ան կը ներկայանայ իր զոհին, որուն առջև կը խոստանայ բանալ երկրի դուռները։ Ան մեղրածոր լեզու ունի հասցէին իր հպատակներուն, որոնք զոհեր եղած են ոչ թէ իրեն դահիճին, այլ ափ մը Ցեղափոխականներուն, որոնց դէմ ալ է այսուհետև Անգարայի կռիւը։ Թուրքը թշնամութիւն չունի խաղաղ, զգաստ և թուրք հայրենիքի բարօրութեան նուիրուած հայու հանդէպ. ընդհակառակ կը հրաւիրէ վերջինս ալ միանալու իրեն, յաջողապէս պայքարելու «խենթ»երու, «ոճրագործ»ներու դէմ ու ազատուիլ անոնցմէ։ Կրա՛կ ոչ թէ համայն հայութեան, այլ յեղափոխութեան դէմ; մասնակցութեամբ իրենց, հայերու. ահա Նոր հրահանգը այն քաղաքականութեան, որ Քէմալը գործադրութեան դրած է իր երթևեկի հրահանգով և բազմաթիւ հայանուն գաղտնի կամ յայտնի գործակալներով։

Թիւրք վարիչներու այս նոր ուղեգիծը, թրքասիրական օրիենթասիոն մը ստեղծելու հայութեան ծոցին մէջ, առաջ բերելով ներքին խոշոր երկպառակութիւններ, պարտաւոր ենք ճանչնալ որ բաւականին ալ յաջող ձևով ընտրըրուած է։ Անկախ այն հանգամանքէն, թէ ի՛նչ աստիճան Անգարան պիտի թոյլատրէ հայերու Տաճկաստան մուտքը, լոկ հնարաւորութեան փաստը ինքնըստինքեան զօրաւոր խայծ մըն է, թափառական բազմութիւններու մէջ հոգեկան բեկումի մը հանգելու, որովհետև տասնեակ տարիներէ իվեր հողէն ու ջրէն կտրուած, թշուառութեան և պանդխտութեան մրուրը քամած ու օտարականի հանգամանքէն այլևս զզուած, շարունակելով այսուհանդերձ ապրիլ անցեալով, անոնք այս հայ բեկորները տրամադիր պէտք է ըլլան ամէն յաստի յարելու, դուրս գալու համար իրենց կացութենէն։ Այս պայմաններուն մէջ ի՞նչ կայ աւելի դիւթիչ, ո՞ր միջոցն է աւելի ատակ, դառնալու ճշմարիտ պալասան մը իր կոտդացող վէրքերուն, այնքան յաջողապէս, որքան վերադարձի ոչ թէ յոյսը, այլ աւելին՝ ստուգութիւնը, որ Անգարան կը շողացնէ հայ գաղթականի սեւեռուն աչքերուն։

Զէնքը որուն դիմած է Թուրք կառավարութիւնը խորտակելու հայ միացեալ ընդդիմութիւնը իր դէմ, և սաստկացնելու պայքարը ըստ ձևի հայ յեղափոխութեան, բայց ըստ էութեան բովանդակ հայութեան ու քաղաքական ազգային դատին դէմ, կը զուգադիպի թշնամիին համար նպաստաւոր հոգեբանական պայմաններու։ Որովհետև Անգարան իր հայանուն գործակալներէն բացի, իր այս քաղաքականութեան յաջողութեան համար կը վայելէ աջակցութիւնը արտասահմանեան հայ ազգային կուսակցութեան մը։ Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը, որուն ուղղուած է մեր ակնարկութիւնը, ցաւի սիրտ հարկադրուած ենք խոստովանիլ, տարիներէ իվեր իր տարած քարոզչական աշխատանքով, թրքասիրական պրոպագանտին յարմար գետին մըն է։ Անոր ղեկավարները, Վահան Թէքէեան եւ Աւեդիս Թէրզիպաշեան և ուրիշներ, «Արև»ի և «Ապագայ»ի էջերէն, յանձնառու եղած են բաւարարուիլ, եթէ Քէմալական Թուրքիա վերադարձնէ հայոց գոյքերը և ընդունի գաղթականներու վերադարձը։ Թուրքին դէմ ամէն աւելի պահանջ մը, արտասահմանի հայութիւնը չունի. կը յայտարարէր Պ. Վահան Թէքէեան, տակաւին անցեալ տարի և որուն համար, հայ և թուրք դարաւոր վէճը, գրչի մէկ հարուածով, կը վերածուէր մասնաւոր հայ անհատներու գոյքերու խնդրին։

Անգարան այժմ ահա այս ուշացած հրաւէրն է որ կ'ուղղէ հայութեան և կասկած չկայ, որ նման խոստում մըն ալ, ուշ կամ կանուխ, պիտի չաայլէ նաև գոյքերու մասին։ Ռ. Ա. կուսակցութիւնը թոյլ պիտի տա՞յ իրեն սակայն ծառայելու թրքական այս նոր յարձակողականին։ Ապագան ցոյց պիտի տայ այդ։

Խ. Թ.

Նոր Մարաշի թաղերէն մէկը

ՅԱՐԱՃՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

Աւելորդ չէ՞ անգամ մըն ալ նշելու որ Սուրիոյ մեր գաղութը, ամենէն կարևորն է որպէս թիւ և որպէս որակ։ Եւ Սուրիոյ մէջն ու Սուրիոյ համար ներսէն ու դուրսէն կատարուած ամէն աշխատանք արժանի է ամենամեծ քաջալերանքի ու գնահատութեան։

Մանաւանդ ներսէն տարուած աշխատանքը, Սուրիահայ կեանքի մէջ տեսնուած ճիգը, մեզ հեռաւորներուս սիրտը կը լեցնէ անսահման խանդաղատանքով։ Ինքնամփոփման ներոյժ ճիգին մէջ ինչ խօսք որ իր կարևորութեամբ առաջին գծի վրայ կանգնած է մամուլը։

Մեր օրերուն որքա՜ն մեծ ու փրկարար է տպագիր խօսքին մոգիչ ուժը. որքա՜ն անչափելի անոր տիրապետութեան ենթակայ շրջանները։

Այսօրուայ կեանքը բարդացած է և անոր պահանջները բազմացած։ Ընդարձակ զանգուածներ կեանքի տաժանելի պայքարին մէջ անձնականացած են իրենց հոգիով, ու բարդ մեքենականութեան մը թելադրանքով հանրօրէն ըզգալու և մտածելու իրենց հոգերը յանձնած են մամուլի վարիչներուն։ Եւ հանրային զգացումն ու մտածողութիւնը, հանրային խղճմտանքն ու կարծիքը իրենց յոյզերուն ու յոյսերուն պատկերը կը փնտռեն ամենօրեայ մամուլի էջերուն վրայ, իրենց խիղճը հոն կը բաբախէ, իրենց ամենաթաքուն, առօրեայ հոգերու տակ աննշմարելի դարձած ձգտումներուն թևաւոր ալիքը կը գտնենք թերթին մէջ։ Այսպէս է որ մամուլը զանգուածներուն արտայայտիչը դարձած է, անոր ամենօրեայ թարգմանը, ու կեանքի ամերիկանացմամբ անձնականացող զանգուածը այլասեր հանրութիւն կը դառնայ թերթի միջոցաւ։

Հանրութիւն դարձած թերթը Եւրոպայի մէջ, ամենէն ուժեղ իշխանութենէն աւելի հզօր իշխող է։

Որոշ գաղափարական ուղղութիւն, յստակ իտէալ արտայայտող թերթը ամենէն հզօր գործօնն է, որ իր մաքուր ու ջինջ ներշնչումներով, իր անաչառ և անզիջող խօսքերով տևականօրէն ներգործելով առանձին անհատներու վրայ, կը կերտէ հաւաքականութիւնը ու հաւաքական կամք անոնցմէ։

Տարիներէ իվեր կը հետևիմ «Ազդակ»ի համր բայց հաստատ զարգացումին, իր ուղղութեան, ու յարատեւութեան, ու կը տեսնեմ որ ան Սուրիոյ հայ գաղութի համար հսկայ պահանջ մը կը լրացնէ, ու յաջողեցաւ կարճ ժամանակէն իր շուրջ համախմբել Սուրիոյ բոլոր կենսունակ տարրերը։ Ինչ որ դիտելի է «Ազդակ»ի մէջ, ան է որ մեր կեանքի խորագոյն քաղաքական կազմակերպութեան տեսակէտները հաստատուն ու կազմակերպուած կերպով քարոզելով հանդերձ, աւելի լայնախոհ է, ու ազգային զանազան ուժերու և՛ ազգակներու համերաշխութեան առողջ հանգանակին կըսպասարկէ։

«Ազդակ» արտաքին հարցերու մէջ ևս բռնած է անառարկելի ուղղութիւն մը Հայ եւ Արաբ մերձեցման ուղին։ Արաբական հանրային կարծիքը լուսաբանելու համար շատ արժէքաւոր ձեռնարկութիւններ ըրած է։

Եւ «Ազդակ»ին խօսքը արժէքաւոր եղած է նաև մեզմէ դուրս արաբական մամուլի ներկայացուցիչներուն համար։

Այսպէս հաստատ գետնի մը վրայէն քալելով ան շահած է ընթերցողներու համատարած բազմութիւն մը, որոնք զինք դրած են օրաթերթ դառնալու անհրաժեշտութեան առջև։

Օրաթերթ դառնալու փաստը միայն բաւական է ապացուցանելու որ անոր ուղղութիւնը գնահատուած է բոլորէն, և օրաթերթ «Ազդակ»ն ալ պիտի քալէ նոյն ձևով հետզհետէ լրացնելով իր թերինները և դառնալ ո՛չ միայն ճշմարիտ արտայայտիչը Սուրիոյ հայ կեանքին, այլ և ժամադրավայրը ի սփիւռս ցրուած Դաշնակցական երիտասարդ ու վերագնահատական մտածողութեան։

Մեր լայնախոհ ու հօծ գաղութի միակ օրաթերթը, «Ազդակ» պարտաւոր է հայ քաղաքական խորհողութեան կեդրոնաձիգ լծակը դառնալ և օտարութեան մէջ հայութեան տևելու կամքը սպառիչ կերպով տալ, արտայայտել։

Ասկից, հեռուէն շատ աչքեր ոգևորութեամբ կը նային «Ազդակ»ի նոր վերելքին, և հաւատացած են որ ան մեծագոյն դերը պիտի կատարէ Սուրիոյ հայութիւնը կազմակերպելու աշխատանքին և հայն ու արաբը փոխադարձաբար իրարու ճանչցնելու գործին մէջ միաժամանակ վստահութիւն ներշնչելով հոգատար պետութեան։

Այս հաստատուն ու համարձակ առաջադրութիւններով թող որուն օրաթերթ «Ազդակ»ին՝ հազար ողջո՜յն։

Փարիզ ՇԱՀԱՐՈՒՆԻ

ԹԷԼ ԱՎԻՎԻ ԱՐԵՒԵԼ. ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԸ
(The Levant Fair-Tel-Aviv 1932)

(Սեփական Թղթակցութիւն)

Եաֆա 4—3—32

Նկատի ունենալով անցեալի ունեցած լայն յաջողութիւնները (չորս անգամ տեղի ունեցած ըլլալ) և հինգերորդի արուած կարևորութիւնը և ամիսներէ ի վեր թափուած մեծ ջանքերը, տօնավաճառը աննախընթաց պայծառացնելու համար, յարմար սեպեցի որպէս տեղեկութիւն հետաքրքրուողներուն, և փոքրիկ ծառայութիւն մը հաւանական հայ մասնակցողներուն քանի դեռ ուշ չէ, հետևեալ վաւերական մանրամասնութիւնները գրի առնել։

Գաղափար մը կազմելու համար թէ անցեալի համանման տօնավաճառները հապճեպօրէն պատրաստուած թէև, ինչ անսպասելի արդիւնքներ տուած են, կու տամ հետևեալ տեղեկութիւնները։

1. Տօնավաճառները եղած են մասնաւորապէս Պաղեստինի և Մերձ. Արևելքի երկիրներու համար. տեղական արտադրութիւններու և արդիւնաբերական ձեռնարկներու զարկ տալու և

քաղաքներու նպատակով. բայց օտար հաստատութիւններ ալ իրենց բաժին մասնակցութիւնը բերած են, եթէ այս վերջիններու ներկայութիւնը տեղ.ապրանքներու հետ մրցակցութեան բնոյթ չէ ունեցած:

2. Վերջին՝ 4րդ տօնավաճառին (1929) վճարողի այցելուներու թիւը (մուտք տոմս 20 միլ. մօտաւորապէս 10 ս. գ.) եղած է 1200,000էն աւելի, որոնց մէջ բաւական թիւով օտարներ, մասնաւորապէս զբօսաշրջիկներ.

3. 209՝ տեղական և 121՝ օտար հաստատութիւններ և ընկերութիւններ մասնակցած են, որոնց մէջ ի շարս այլոց Imperial Chemical Industries. Ceneral Eleetrie Co. General Motor Co. Shell. Vacum oil Co.Singar. Sitroën, Renoult եւլն.

Քաջալերուած ուրեմն վերջին տօնավաճառի յաջողութենէն և տեսնելով օր ըստ օրէ երկրի արագ և արմատական զարգացումն ու յառաջդիմութիւնը, ընկերութիւնը կը ձեռնարկէ նոր և աւելի ընդարձակ տօնավաճառի մը որ երբեք տեղի ունեցած ըլլայ Մերձ. Արեւելքի որեւէ մէկ երկրին մէջ. Գետինը որ պիտի համախմբուի բոլոր ցուցադրողները կը գրաւէ 50,000 քառ. մեթր, անմիջապէս յարակից Թէլ-Ավիվ քաղաքին և եզրուած շոգեկառքի գծին.

Տօնավաճառի բարձր հովանաւորութիւնը ստանձնած է Պաղեստինի անգլիական մարզարանը և ինք պիտի կատարէ բացման արարողութիւնը, իսկ տեղական կառավարութիւնը իր բովանդակ օժանդակութիւնը կը բերէ, ձեռնարկը յաջողցնելու և շատ աւելի մեծ թիւով մասնակցողներ և այցելուներ ապահովելու համար.

Տօնավաճառի գլխաւոր բաժանմունքները պիտի ըլլան հետեւեալները.— Երկրագործութիւն և պարտիզպանութիւն, մասնաւոր շինածք տալով ճնարինջի արտադրութեան, զանազան մեքենաներ և ելեքտրական մոթէօրներ, ընդհանուր արդիւնաբերութիւն, ելեքտրական զետեղումներ, բաժինք սրահ, ինքնաշարժերու սրահ, քիմիական արտադրութիւններ, կարի, գրի և հաշիւի մեքենաներ, շինարարական պիտոյքներ, ուտեստեղէն, ձեռագործ, հիւսուածեղէն, տեղնագործ, լուսանկարչութիւն, իւղաներկ, երաժշտական գործիքներ եւլն.

Պաղեստինեան մասնաւոր տաղաւարէն զատ, սերոյն տաղաւարներ պիտի ունենան Անգլիական, Եգիպտական, Սուրիական, Կիպրական, Սովիէթ Ռուսիոյ, Ռումանական, Բօլանտական կառավարութիւնները.

Ինչպէս ըսի տօնավաճառը բազմամարդ և բազմարդիւն ընելու համար արդէն դրացի և եւրոպական կարգ մը երկիրներու նաւային, շոգեկառքի և ինքնաշարժի ընկերութիւններու հետ համաձայնութիւն գոյացած է մասնակցողներուն և անոնց ցուցադրելիք ապրանքներուն և հասարակ այցելուներուն զեղչեալ գիներով տոմսակներ տրամադրելու համար: Եգիպտոս, Սուրիա և Իրաք կը խոստանան հարիւրին 40—50 զեղչել իրենց շոգեկառքը և ինքնաշարժերու գիներուն վրայ.

Տօնավաճառը կատարեալ և հաճելի ընելու համար ամէն ինչ նախատեսուած է, և այցելուներու մասնակցողներ իրենց աշխատանքի ժամերէն դուրս պիտի ունենան վայելքի բոլոր դիւրութիւններ, նոյն շրջապատին մէջ պիտի ըլլան ճաշարան, պարասրահ, սինեմա, բացօթեայ թատրոն, փոստ և հեռագրատուն ու այս բոլորէն յետոյ, առաջին անգամ ըլլալով Պաղեստինի մէջ. բաժին կայան, ուրկէ օրը օրին պիտի տարածուի տօնավաճառը բոլոր նորութիւնները աշխարհի բոլոր կողմերը.

Զուգընթաց ասոր, հրեական ազգային մարզական խումբերը պատրաստութեան մէջ են, ունենալու իրենց առաջին համահրէական ողիմպիականը, ուր աշխարհի բոլոր Մաքապիատները (հրէական ազգային մարմնակրթութեան միութիւն) հանդիպումներ պիտի ունենան մարմնակրթական զանազան խաղերու մէջ կեդրոն ունենալով Թէլ-Ավիվը, և առ այդ 2000ի մօտ հրեայ մարզիկներ կ'սպասուին այս ամսու վերջերը և 20 հազար հանդիսատեսներ. Ողիմպիականները պիտի տեւեն մէկ շաբաթ և անմիջապէս վերջ Ապրիլ 7ին պաշտօնապէս պիտի բացուի տօնավաճառը.

Նկատի ունենալով Մերձ. Արեւելքի այս աննախընթաց տօնավաճառը խիստ փափաքելի էր անշուշտ, որ հայ միտքն ու ձեռքն ալ իր համեստ բաժին մասնակցութիւնները բերէր, այս յոյժ կարեւոր և միանգամայն գնահատելի ձեռնարկին. Հայ արհեստաւորը, արդիւնաբերողը և կամ արուեստագէտը մասնակցելով, առիթը պիտի ունենայ հանդիպելու, յարաբերելու և նոր շուկաներ ստեղծելու արտադրող և սպառող տարրերուն հետ, և իր անձնական շահին և իր գործի պրօպականտի հետ եւ ազգային ստեղծագործութեան բարձր հպարտանքը պիտի ունենայ օտարներուն ցոյց տալու իր եւ ցեղի եզակի յատկութիւնները միակ այդ պարագան աչքի առաջ ունենալով կ'արժէ որ անհատներ եւ կամ ընկերութիւններ հետաքրքրուէին եւ ի հարկէ, իրենց մասնակցութիւնը ապահովէին անմիջապէս.

Ե. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ՈՐՈ՛ՆՔ ԵՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՄԱՍԸ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐ ԵՆ

Աննախընթացօրէն այսօր Եւրոպայի ճակատագիրը վարող քաղաքական գործիչները երիտասարդներ են. Ոչ մէկ շրջանին Եւրոպան այսքան խոշոր տոկոսով գործիչներ չէր ունեցած. Յիշենք քանի մը անուններ եւ իրենց տարիքները.—

Իտալիոյ արտաքին նախարար Տինօ Կրանտին, իր սեւ մօրուքով եւ թուխ դէմքով, հազիւ 36 տարեկան է.

Նոյն ինքն ծանրագէմ Մուսոլինին, Կրանտիին վարպետը, համեմատաբար երիտասարդ է— 47 տարեկան.

Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ միջեւ անընդհատ մղուող դիւանագիտական ճակատամարտին մէջ Կրանտիի հակառակորդը եւ Ֆրանսայի վարչապետը Փիէր Լավալ, 48 տարեկան է.

Գերմանիոյ վարչապետը՝ ելմտագիտութեան պազարիւն ստահակ եւ օրւան մարդը՝ Հայնրիխ Պրիւնինկ, 47 տարեկան է.

Գերմանական Ֆաշիզմին ղեկավարը՝ Ատոլֆ Հիթլէր, որ ժամանակին քաղաքական զաւեշտական դեր խաղաց եւ այսօր կը խաղայ լրջագոյն դեր մը, 42 տարեկան է.

Ռումանիոյ Քարոլ Թագաւորը հազիւ 38 տարեկան է.

Ծանկը անշուշտ անսպառ է. Դուրսը կը մնան քանի մը ալեհեր գլուխներ. Գերմանիոյ Հինտէնպուրկը, Յունաստանի Վենիզէլոսը, Լեհաստանի Փիլսուտսքին. Երբ սակայն անոնց անուններուն կը հանդիպինք, կը զգանք որ անոնց ազդեցութեան շրջանակը տակաւ կը թեթեւնայ.

Չեխոսլովաքիան կարելի պիտի ըլլար իբրեւ օրինակ ծառայել անոնց համար, որոնք կը հաւատան ուժի նախապետական աւանդութեան. Հոն, ութսունամեայ նախագահ Թոմաս Մասարիքը կը մնայ 14ու կէս միլիոն ժողովուրդի կուռքը.

Պէտք չէ սակայն մոռնալ, որ երբեմն վարչապետը կամ արտաքին նախարարը, 1918էն ի վեր երկրին իրական վարիչը՝ Էտուարտ Պէնէշ, համեմատաբար երիտասարդ է— 47 տարեկան.

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ-ԿՈՉ

ԷՇՐԷՖԻԷՅԻ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Յանձնախումբս պատիւ ունի և ուրախ է մեր բարեպաշտ կրթասէր ու ազգասէր հանրութեան յայտարարելու թէ Ս.Աստուածածին եկեղեցւոյն և դըպրոցին համար գնուած գետինը (1829 քառակուսի մեթր=3251 ու կէս քառ. կանգուն) պաշտօնապէս և օրինական գործողութիւններով փոխանցուեցաւ այս Փետր. 2ին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Շնորհ. Տ. Տ. Սահակ Բ. Խապայեանի անուան, որպէս «վագըֆ» Հայ Ուղղափառ եկեղեցւոյ, որուն իբր «Միւթէվէլլի» է որ կը ճանչցուի Շնոհ. Ս. Կաթողիկոսը.

Այս ուրախ լուրին առթիւ յանձնախումբս պարտք կը համարէ հակիրճօրէն տեղեկացնել յիշեալ գետնին գնման պարագաները.

Առաջին Շինութեան Յանձնախումբը կազմուեցաւ 1929 Յուլիս 8ին, որու իրաւասութիւն տուաւ քաղաքիս Կաթողիկոսական փոխանորդ Գեր. Տ. Եղիշէ արք. Կարոյեան 200 օսմ. ոսկի հաւաքել միայն Թաղիս ազգայիններէն իր կողմէ ստորագրուած ժապաւէնեալ տոմարով մը.

Յանձնախումբը վերակազմուեցաւ 1930 Մարտ 30ին, և ցարդ կը շարունակէ միեւնոյն կազմով.

1931 Յուլիս 12ի Վարդավառի կիրակին, Վեհ. Տ.Տ. Բաբգէն Ս. Աթոռակից Կաթողիկոսը եկեղեցւոյն բակը բացօթեայ պատարագի նախագահելով, աւուր պատշաճի հոգեշահ և իմաստալից քարոզ մը խօսեցաւ, բնաբան ունենալով «Տէ՛ր, բարւոք է մեզ աստ լինել, արասցուք երիս տաղաւարս, մի Քեզ, մի Մովսիսի, և մի Եղիայի». և աւետեց թէ գնուած գետնին սակարկումը լրացած է, որով և արդի տախտակաշէն եկեղեցին (որ իբր մանկապարտէզ ալ կը ծառայէ) ազատուած է վերահաս քանդումի սպառնալիքէն.

1931 Օգոստոս 13ին Պատ. Վարչ.Ժողովը արտօնեց Յանձնախումբիս՝ Թաղիս զատ քաղաքին ուրիշ մասերուն մէջ ալ հանգանակութիւն ընել.

Վերոյիշեալ փոխանցման գործողութիւնը կարելի դարձնող դրամական կացութիւնը հետեւեալն է.—

Գետինը գնուած է 875 Օսմ. ոսկիի. Վճարուած հնչուն դրամը ճարուած է հետեւեալ աղբիւրներէն.—

ա. Եգիպտաբնակ ծանօթ բարերար Տիար Բարսեղ Գալըգճեանի միջոցաւ Եգիպտոսէն հանգանակուած և ցարդ մեզի հասցուած է 297 Օսմ. ոսկի (=260 Եգիպտ. ոսկի, ասկէ զատ յառաջիկային կ'սպասուի նաև ցարդ գանձելի մնացած 63 ու կէս եգիպտ. ոսկի եւս.

բ. Տեղւոյս վրայ և արտասահմանէն հանգանակուած է 263 Օսմ. ոսկի՝

գ. Յանձնախումբիս յանձնառութեամբ մուրհակով փոխ առնուած է հարիւրին 5 տոկոսով և երկար պայմանաժամով 200 Օսմ. ոսկի

դ. Յանձնախումբիս 3 անդամներուն կողմէ տրուած և Նոտարէն վաւերացուած մուրհակ մը կալուածատիրոջ հրամանին 50 Օսմ. ոսկի

ե. Անտոկոս մուրհակով փոխ առնուած Տիար Ա. Շալվարճեանէ 15 Օսմ. ոսկի

զ. Յանձնախումբիս կողմէ անտոկոս փոխ տրուած 50 Օսմ. ոսկի.

Որով կը տեսնուի թէ եկեղեցւոյս գետնին համար 315 Օսմ. ոսկիի պարտք մը կայ, առաւել՝ գ. և դ. գումարներուն տոկոսները, զոր լիայոյս ենք թէ բարեպաշտ ու դպրոցասէր ազգայիններ իրենց լումաներով շուտափոյթ պիտի գոցեն, ապագայ անախորժութեանց չենթարկուելու համար գետինն, Յանձնախումբս, եկեղեցին և Ազգը: Այդ պարտքին անմիջական վճարելի մասը կալուածատիրոջ հրամանին տրուած 50 ոսկինոց մուրհակն է, զոր եթէ կարենանք երեք ամիսէն վճարել, տոկոս չպիտի հաշուուի. իսկ եթէ չկարենանք՝ վերջնական պայմանաժամն է 9 ամիս, երբ 375 ոսկի դըշ. ալ տոկոս վճարել պարտաւոր ենք, ըստ պայմանին.

Յանձնախումբս իր կրցածին համեստ չափովը այս դժուարին գործին լծուելով, և օրինական պատասխանատուութեանց տակ անգամ մտնելով, վստահ է թէ մեր բարեպաշտ և դպրոցասէր ազգայինները Յանձնախումբիս կացութիւնը նկատի պիտ առնեն, և մեր ազգային պատւոյն սրտովին նախանձախնդիր ժեստով մը պիտի բանան իրենց քսակները որպէսզի փոխատու անձերուն առջեւ ճերմակերես ելլեն մեր եկեղեցին ու մեր ազգը, եւ մեր հոգեւոր ու կրթական գործն ալ չտուժէ.

Ի Դիմաց Էշրէֆիէի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Շինութեան Յանձնախումբի

Ատենապետ

Փետր. 1932 Ատենադպիր

Պէյրութ Գանձապետ

Պ. ՊՐԻԱՆ ՄԵՌԱԾ

ՓԱՐԻԶ, 7 Փետր.- Պ. Արիսթիտ Պրիան մեռաւ:

ԻՆՉՊԷ՛Ս ԱՌԵՒԱՆԳՈՒԵՑԱՒ ԼԻՆՏՊԷՐԿԻ ՏՂԱՆ

Զգայացունց Մանրամասնութիւններ

ԲՈԼՈՐ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐԸ ԳՈՐԾԻ ՎՐԱՅ

Խիստ հսկողութիւն սահմաններու վրայ

Հեռագիրները հաղորդեցին թէ Ատլանթեանի հերոս զնդապետ Լինտպէրկի տղան առեւանգուած է անծանօթներու կողմէ:

Թերթերը հետեւեալ խիստ հետաքրքրական մանրամասնութիւնները կը հաղորդեն այս դէպքի մասին, որ մեծ յուզում յառաջ բերած է Ամերիկայի մէջ:

«Թայմզ» կը գրէ թէ, Լինտպէրկի տղան անյայտացաւ ժամը 20,30ին ատեններ: Լինտպէրկի ամառնային բնակարանը, անտառի մը բացատին մէջ կը գտնուի: Լինտպէրկ տիկնոջ հետ, ըստ սովորութեան ճաշի նստան ժամը 10,30ին: Ծառաները բոլորն ալ ներկայ էին եւ սեղանապետը ճաշը բերած էր: Այդ միջոցին ստնտուն երեխան լուաց, անկողին դրաւ եւ ժամը 20ը քանի մը վարկեան անցած, վար իջաւ ճաշելու համար: Երեխան այսպէս ժամուայ մը չափ մինակ մնաց:

Երբ Տիկին Լինտպէրկ վեր ելաւ երեխան համբուրելու համար, օրօրոցը պարապ գտաւ: Ոչ մէկ աղմուկ լսուած էր. միայն վերմակին վրայ գնդասեղով թուղթի կտոր մը փակցուած էր, որով 50,000 տոլար փրկագին կը պահանջուէր:

Անմիջապէս ահազանգը տրուեցաւ Նիւ Եորքի բոլոր ոստիկանատուներուն: Ոստիկանութիւնը անմիջապէս առեւանգման դէպքը վերահաստատեց: Դէպքը հետեւեալ ձեւով տեղի ունեցած է:

Մթագոյն ինքնաշարժ մը խաւարը իջնալուն հետ կը յառաջանայ անտառին ուղղութեամբ եւ կը մօտենայ Լինտպէրկի տան: Ինքնաշարժին մէջ նստողները քանի մը բանուորներէ կը հարցնեն Լինտպէրկի հասցէն:

Երեխային ննջարանին մէջ գուլպայի հետքեր գտնուեցան: Առեւանգիչները պատուհանէն ներս մտած են: Քիչ անդին պատին դէմ գտնուած է սանդուխ մը: Ոստիկանները աւազին վրայ գտնուած հետքերէն հասան նեղ փողոց մը, ուր գտան կնոջ ոտքի հետքեր:

Այս տեղեկութիւնները անմիջապէս հաղորդուեցան Նիւ Եորքի, Փէնսիլվանիոյ, Օհիոյի եւ Տէլուէրի կառավարիչներուն:

Ամերիկայի ամենէն հռչակաւոր ոստիկանները ու գաղտնի ոստիկանները գործի վրայ են: Երեխային լուսանկարները դրկուեցան Նիւ Եորքի շրջակայ բոլոր ինքնաշարժի կայանները, 300 քիլոմէթր շրջանակի մը վրայ: Օդանաւային բոլոր կայանները հսկողութեան տակ առնուած են: 150 ոստիկաններ անընդհատ կը խուզարկեն Լինտպէրկի տունը շրջապատող անտառը:

Նիւ Եորք.— Լինտպէրկի Պէյպին դեռ յանձնուած չէ իր ծնողքին: Կը հաստատուի թէ ան ողջ է: Ոճրագործներու հետքը գտնուած է:

Նիւ Եորք.— Ֆիլատելֆիոյ միակ թերթը, հեռաձայն մը ստացաւ, որով կը յայտնուի թէ Լինտպէրկի մանչուկը յանձնուած է վկայուած ստնտուի մը խնամքին: Այս լուրը հաղորդուելէ վերջ, հեռաձայնը գոցուեցաւ: Լինտպէրկ այն համոզումը ունի թէ կէսօրէ առաջ իր զաւակը իրեն պիտի վերադարձուի:

Մեքսիկայի պատերազմական նախարարը սահմանագլուխի զինուորական իշխանութիւններուն հրամայեց խիստ հսկողութիւն կատարել:

ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՉՈՐՐՈՐԴ ԿԱՐԱՒԱՆ ՄԸՆ ԱԼ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՅ

Սուրիոյ աղբիւրէ կը տեղեկացնեն թէ. Մարտի վերջերը դրկուելիք 2,000 հոգի երրորդ կարաւանէն վերջն ալ ծրագիր կայ շարունակելու ներգաղթի առաքումները. Կը կարծուի թէ, մինչեւ 8,000 հոգի պիտի հասնին դրկուած ու դրկուելիք գաղթականներուն ընդհանուր թիւը, ամբողջ Յունաստանէն. Այնպէս որ, 3րդ կարաւանը վերջին չպիտի ըլլայ. Պիտի կազմուի չորրորդ կարաւան մըն ալ նոր Յունաստանի շրջանէն, ուրկէ, ցարդ ալ ձանագրուած գրեթէ բոլոր գաղթականները պիտի դրկուին Հայաստան.

Երկրորդ կարաւանին համրանքը սահմանափակելու հրահանգը Երեւանի կառավարութենէն եկած ըլլալուն համար է որ, միայն 1,248 հոգի դրկուած է այդ կարաւանով. Սահմանափակման այդ հրահանգն ալ պատճառաբանուած է ձմրան եղանակով և գաղթականներու խճողման հետեւանքով առաջ եկած անպատեհութիւններով:

ՄՈՒՍՈՒԼԻ ՔԱՐԻՒՂԻ ՃԱՄԲՈՒ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻՆ

ՀՈՂԵՐՈՒ ԳՆՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԱԾ Է

50 000 ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐ ՊԻՏԻ ԱՇԽԱՏԻՆ

Կը յիշեն անշուշտ մեր ընթերցողները թէ՝ Մուսուլի քարիւղի ընկերութիւնը երկար ատենէ ի վեր աշխատանքի լծուած էր և կը պատրաստէր ընդհանուր բրօժէն քարիւղի ճամբուն, որուն նուիրուած են բազմաթիւ մասնագէտ երկրաչափներ. Վերջնականապէս աւարտած ըլլալով քարտէսներու պատրաստութեան աշխատանքները, ընկերութիւնը սկսած է հողերու գնման, Թրիփոլիէն մինչեւ Իրաքեան սահմանը.

Անցած շաբաթ, Թրիփոլի հրաւիրուած են Տէր Ամար, Միւնիտ և Թաաթուր գիւղերու կալուածատէրերը և անոնց հետ բանակցութիւններ տեղի ունեցած են. Կալուածատէրերը շատ բարձր գիներ պահանջած են, որուն վրայ ընկերութիւնը պահանջած է կառավարութեան միջամտութիւնը.

Որոշուած է Թրիփոլիի մէջ շինութիւնը 17,000 փոքրիկ հիւղակներու, որոնք պիտի կառուցուին 600,000 քառ. մեթր տարածութեան մը վրայ. Ընկերութիւնը ձեռնարկած է այս տարածութեան գնումին, անմիջապէս սկսելու համար շինութեանց. Համաձայն «Էլ Թէհար»ի քաղած տեղեկութեանց, ընկերութիւնը որոշած է մինչեւ յառաջիկայ ամառ վերջացնել բոլոր նախապատրաստական աշխատանքները և աշխատաւորներ բերել ճամբու վրայ աշխատցնելու համար.

Համաձայն այդ տեղեկութեանց 50,000 բանուորներ պիտի աշխատցուին և որոնց պիտի վճարուի օրական 50 ս. գ. ուտել խմելէն զատ. Ընկերութիւնը պիտի ունենայ 1,500 բեռնատար խոշոր նաւակներ և 500 օթօ, իւրաքանչիւրը 15 թօնօ տարողութեամբ.

ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՈՐԲԵՐԵԱՆ

(1874—1931)

Կարեւոր.— Որպէսզի յետագայ էջերուն մէջ Որբերեանի մասին ընելիք քանի մը խանդավառ գնահատումներս առիթ չտան պատրաստի կլափնելու բացխփումին, այժմէն իսկ կ'ընդգծեմ՝ թէ այս այս տողերը գրողին համար Ռուբէն Որբերեանի օթեակը Թրքահայ գրականութեան մէջ մօտիկ գրացնութիւն ունի միջակներու վերնատունին. Ու արդարացնելու համար իրմով զբաղուելու այս փորձը, վեր կ'առնեմ՝

1.—Որբերեան եղած է իր ժամանակին ամէնէն արդիական և յառաջապահ [illegible]:

2.— Իրմով է որ Romantisme-ը պաշտօնապէս մուտ է գործած մեր գրականութենէն ներս.

3.— Որբերեան ունի մեծ բանաստեղծները յատկանշող առաքինութիւններէն մէկ քանին. Յուզականութիւն sensibilité և համադրող երեւակայութիւն. Ու նաև ոչ նուազ կարեւոր ստորոգելիք մը՝ անկեղծութիւն.

Այս կէտերը վեր առնելէ ետք պէտք է անմիջապէս աւելցնել, թէ ա՛յլ կ'ըլլար Որբերեանի արժէքն ու դերը, եթէ փոխադրէինք զինքը իր շրջանին համապատասխանող արեւելահայ կրկէսին մէջ, ուր հանդիսականները զարմանալիօրէն սակաւապէտ են ու ծափերը աժան. Այսպէս, դերասանի առաջ ու ալեծփուն մազեր, քիթին ակնոց և սոլայուած ճերմակ չապիկի մը վրայ թիթեռնիկ սև փողկապ մը, Որբերեանի կ'ապահովէին երանելի «Պօէտին մաշիլ չունեցող պատմուճանը. Բայց դժբաղդաբար՝ Որբերեան ծնած է Թրքահայոց մէջ, որոնց քով ինչպէս քիչ մը համբաւի ամէն կերպասը սուղ է նաև արուեստի ծիրանին. Վասնզի, վերջ ի վերջոյ ա՛լ պէտք է ըսուի ասիկա, արեւմտահայ մարզուած ու խիստ ճաշակը չի բաւարարուիր միւսներուն քիմքերը շոյող դիւրագնի ու կակուղ արուեստով և կը զգուշանայ տալէ իր խանդավառութիւնը ծոյլ ու քաղքենի ափերու մէջ և պատի՛ւ իրեն այդ դժուարահաճ ճաշակին, անիկա միշտ կը խորչափէ դէպքերն ու կ'ուզէ շօշափել երեւոյթներուն թաւալումը կղոյթաւորող ուժին թաքուն պատւակը. Այսքանը՝ իբրեւ փակագիծ.

***

Անցնելէ առաջ անապատներու այս ողբերգին կեանքին ու գրականութեան, խիստ հապճեպ ու թռուցիկ ակնարկ մը՝ զինք նախորդող գրական սերունդներուն վրայ.

Թրքահայ արդի գրականութեան արմատները հազիւ ութսուն տարուան հող կը գրկեն. Ներկայ աշխարհաբարով գրականութիւնը կը սկսի այն օրէն, երբ Կարապետ Իւթիւճեան Պոլսոյ մէջ կը հիմնէ Մասիս լրագիրը. Իրմէ առաջ եղած փորձերը մնացած են անհետեւանք. Հարեւանցի ակնարկ մը նոյն ատենի հրատարակութիւններուն վրայ, պիտի երեւան հանէ այն կորովի ճիգը՝ որ կը թափէին աշխարհաբարի հիմնադիրները ձերբազատուելու համար գրաբարի կապանքներէն. Նախապէս Ռուսինեան, Գրիգոր Օտեան եւ ուրիշներ արեւմուտքէն բերած իրենց նոր գաղափարներով յեղաշրջեցին մեր ազգային լճացած կեանքին հետ նաև դարաւոր այլ անպէտ դարձած գրաբարը. Անոնց բերած նպաստը մնայուն, գեղարուեստական գրականութեան՝ ոչի՛նչ է գրեթէ. բայց մեծ է անոնց գործին արժէքը, քանի որ իրենք էին մեր արդի ոսկեդնիկ ու տոկուն աշխարհաբարը վերջնական հունի մէջ դնողները. Ու Որբերեանը կանխող սերունդներուն խարիսխը կը հանգչի այս գետնին վրայ: Եթէ նկատի չունենանք Ալիշանն ու Խրիմեանը, ժամանակագրական կարգով առաջնութիւնը պէտք է տալ Պէշիկթաշլեանի, Նար Պէյի, Մ. Աճէմեանի և Թ. Թէրզեանի. Այս չորսը՝ փաստօրէն հիմը դրին հայ ներկայ բանաստեղծութեան. Սակայն անոնց լեզուին անհաղորդ ենք մենք այսօր. Լեզու մը որ ո՛չ գրաբար է և ոչ աշխարհաբար. Տեսակ մը խառնուրդ, աններդաշնակ ու կաղլիկ. Առանց կանգ առնելու երկրորդական դէմքերու աղէկ, նկատի չունենալով նաև արձակագիրները, կը հասնինք Պ. Դուրեանի. Դուրեանի սերունդը ձեռք կուտայ Սիպիլի կամ այլ բացառութեամբ՝ ժանեակներու, բեհեզներու եւ զեփիւռի գրականութեան. Զ. Ասատուր այն միացման կէտն է, ուր կը վերջանայ Դուրեանի սերունդը եւ կ'սկսի Որբերեանինը: Սակայն, Դուրեանին յաջորդող սերունդը զուրկ է վաւերական արժէքներէ. Դուրեանը կապկողներու անգոյն ու անդէմ սերունդ մը. Մինչդեռ, Սիպիլէն Որբերեան երկարող շրջանը ունի աննախընթաց ծաղկումի մը հմայքը. Այդ շրջանը կը զուգադիպի ութսունական թուականներուն. Թուական մը, որ մեր ցեղին համար նոր ու ահաւոր աղէտներու նախադուռը ըլլալով հանդերձ, ծաղկեցուց մեր լեզուն. Ապտիւլ Համիտի գահակալութեան տարիներն էին, երբ գրաքննութիւնը հասաւ անօրինակ խստութեան և հիմը դրուեցաւ լրագրական գրականութեան, ուր փայլեցան մեր ամէնէն տաղանդաւոր և կատարելութեան մերձ գրագէտները. Պատւոյ տեղը կը գրաւէ Արփիար Արփիարեան, որուն շուրջ հասակի կարգով կ'երեւին գրեթէ հաւասար ուժեր. Տ. Կամսարական, Լ. Բաշալեան, Գ. Զօհրապ, Հրանդ, Ա. Զօպանեան. Որբերեան ասոնց կրտսեր եղբայրն է և ծնած է Զօպանեանէն երեք տարի միայն վերջ. Ու եթէ չէ կրցած անոր հետ հրապարակ գալ, ատոր պատճառը ոչ թէ Որբերեանի ցանցառութիւնն է, այլ առաջինին կանխահասութիւնը, որով անիկա դպրոցի սեղաններէն նետուեցաւ մամուլին մէջ.

Մեր յիշատակած շրջանը, որ այնքան բարեդէպ էր եղած արձակին համար, չի կրցաւ բաւականին կոկել աշխարհաբար ոտանաւորը. Ու մինչդեռ այսօր կրնանք քերականական յաջող վերլուծումէ անցնել Բաշալեանի մը կամ Արփիարեանի մը արձակը, պարզապէս կը կայթակղինք նոյն ժամանակի քերթուածներու լեզուէն. Այս պարագան ցոյց կը տրուի մանաւանդ անոր համար, որ Որբերեան ինքն ալ չէ, կրցած մասամբ զերծ մնալ իր ատենին լեզուական մեղքերէն.

Այս համառօտ ներածութենէն յետոյ, առանց որու անկարելի էր պատկերացնել Որբերեանի միջավայրը, անցնինք իր կենսագրութեան. Որբերեան դեռ մինչեւ այսօր չէ ունեցած որեւէ կենսագիր և ինչ որ գիտենք իր մասին, ձեռք է բերուած քանի մը թէեւ վաւերական բայց անբաւարար աղբիւրներէ. (Շար.)

Վ. ԽԱՃԱԿ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պ. Ա. ՊՐԻԱՆ ՄԵՌԱԾ

ԱԶԳ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԹԻՒՐՔ ՀԻՒՊԱՏՈՍԻՆ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ՀԱՆԴԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՏԻՐԷ

Չին ճապոն-վէճը Ազգ. Դաշնակցութեան մէջ

Ժընէվ, 7 Մարտ.— Ազգերու Դաշնակցութեան Ընդհ. ժողովը լիակատար նիստ մը գումարեց Պ. Հիմանսի նախագահութեամբ։ Այս վերջինը անդամներուն հաղորդեց զինուորական գործողութեանց վերաբերեալ վերջին լուրերը, զինուորական գործողութեանց որ իրարու կը յաջորդեն Շանկայի մէջ եւ որ կը հաստատեն չինական պատուիրակ Պ. Եէնի ըրած յայտարարութիւնները թէ ճաբոնցիք, հակառակ իրենց խոստումին, կը շարունակեն կռուիլ։

Չինական պատուիրակ Պ. Եէն խօսք առնելով յիշել տուաւ յանուն ճաբոն կառավարութեան ներկայացուած չորս պահանջները։ «Չինական կառավարութիւնը եւ Ազգը, ըսաւ ան, հաստատօրէն կը յուսան թէ ժողովը չպիտի ցրուի սոյն պահանջներուն մասին վերջնական որոշում մը տալէ առաջ։ Դժբաղդութիւն է որ Շանկայէն հասնող վերջին լուրերը հակառակ գտնուին թշնամութեանց դադրեցուցման մասին եղած յայտարարութեան։

Կ'առաջարկեմ որ այս իրողութեան մասին տեղեկութիւն առնուի Շանկայ գտնուող Անգլիական, Ֆրանսական եւ Իտալական ոյժերու հրամանատարներէն։

Պ. Բոլ Պոնքուռ յայտարարեց թէ Ընդհ. Ժողովը թշնամութեանց դադրեցումին ապահով պէտք է ըլլայ նախ, որպէսզի կարենայ շարունակել իր աշխատանքները հեռու մնալով ամէն տեսակ ազդեցութենէ։ Իտալական պատուիրակն ալ միեւնոյն կարծիքը յայտնեց։

Ճաբոնական պատուիրակ Պ. Սաթօ պատասխանելով իրմէ առաջ խօսք առնող պատուիրակներուն բուռն կերպով բողոքեց այն ամբաստանութեան դէմ թէ ճաբոնական ոյժերը վերստին սկսած են զինուորական գործողութեանց։ «Մարդ կը պարտի ճաբոնի մանաւանդ որ թշնամութիւնները դադրած են, ըսաւ ան։ Ճաբոնցիք չվերսկսան երբեք զինուորական գործողութիւնները զօրս ընդհ. հրամանատարութիւնը դադրեցուց։ Արդարեւ, լայս մասին Շանկայէն եկող լուրերը հակասական են, եւ ես կը խոստովանիմ թէ կարգ մը խառնակութիւններ տեղի ունեցած են պատերազմի առաջին գիծերուն վրայ։ Բայց կը յուսամ թէ անոնք պիտի դադրին արագօրէն։»

Չինական պատուիրակ Պ. Եէն պատասխանելով ճաբոնական պատուիրակին ժողովը զգուշացուց տօքթօր Սաթօյի ճարտարութենէն եւ հռետորական տաղանդէն։ Այն երեք հեռագիրներ կարդաց որոնք կը ցոլացնեն, ըստ իրեն ճիշդ կացութիւնը Շանկայի մէջ։ Ան յայտարարեց թէ ճաբոնական բանակը յառաջխաղալու կը շարունակէ եւ կը գտնուի այսօր Շանկայէն քառասուն մղոն հեռու։

Տօքթ. Սաթօ ընդմիջեց չինական պատուիրակը եւ ատոր վրայ տակնուվրայութիւն մը ծագեցաւ ժողովին մէջ որը հարկադրեց նիստի դադրեցումը։

Ազգ. Դաշնակցութեան որոշումը

Ժընէվ, Մարտ.— Ընդհ. ժողովը իրիկուան ժամը 7ին, վերստին սկսաւ դադրեցուցած նիստը։ Պ. Հիմանս կարդաց հետեւեալ որոշումը.— «Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովը կ'որոշէ՝

Ա. Չինական եւ ճաբոնական կառավարութեանց կոչ ուղղել որպէսզի հարկ եղած միջոցներու ձեռնարկեն՝ թշնամութեանց դադրեցուցման նպատակաւ եւ կու բանակներու հրամանատարութեանց կողմէ տրուած հրամաններուն գործադրութիւնը ապահովելու համար։

Բ. Շանկայի գօտիին մէջ շահագրգռուող պետութիւններէ խնդրել որ իրեն հաղորդեն առաջին յօդուածին մէջ յիշուած խնդրին վերաբերեալ իրենց հասնելիք բոլոր տեղեկութիւնները։

Գ. Չինաստանի եւ Ճաբոնի պատուիրակներուն յանձնարարելով որ բանակցութեան մէջ մտնեն թշնամութեանց դադրեցումէն անմիջապէս ետք։

Երրորդ յօդուածին շուրջ վիճաբանութիւն մը ծագեցաւ եւ բազմաթիւ առաջարկութիւններ ներկայացուեցան։

Իրիկուան ժամը 8ին, ընդհ. ժողովը միաձայնութեամբ հաստատեց այս որոշումները։

Մեռնողներու թիւը 23,000 կը հաշուուի

Լոնտոն, 8 Մարտ.— Ճաբոնցի եւ Չինացի մեռեալ եւ վիրաւորներուն թիւը կը հաշուուի քանի երեք հազար զինուոր այս վերջին երեսուն հինգ օրերու ընթացքին։ Սակայն Շաբէյի մէջ մեռնող ոչ-զինուորական չինացիներու թիւը չի գիտցուիր։ Ստացուածներու կորուստները թէ Շաբէյի եւ թէ ալ Քինկուանի մէջ կը հաշուուին վեց հարիւր միլիոն տոլարէն աւելի։

Թուրքիոյ պիւտճէն

Էնգիւրի, Մարտ.— 1932ի պիւտճէի նախագիծը ուսումնասիրելու պաշտօն ունեցող ելեմտական յանձնախումբին աշխատանքները վերջանալու վրայ են։ Հիմակուընէ կ'ենթադրուի թէ հասոյթները պիւտճէի մէջ 14ուէն 150 միլիոն պիտի հասնին միայն։ Յանձնախումբը այժմ կ'ուսումնասիրէ սոյն նախագիծին ծախուց մասը և երկրին կարողութիւնը հարկատուութեան տեսակէտով։

ԹԻՒՐՔ ՀԻՒՊԱՏՈՍ ՄԸ ԿԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻ

Մարսէյլ 8 Մարտ.— Թրքական հիւպատոսի պաշտօնեաներէն մէկը սպաննեց ընդհանուր հիւպատոսը եւ յետոյ անձնասպան եղաւ։ Կ'ենթադրուի թէ այս պաշտօնեան որ հիւանդոտ էր իր ոյժերը գործեց խենդութեան նոպայի մը մէջ։

Մարսէյլ 8 Մարտ.— Կը թուի թէ թրքական հիւպատոս պրն. Սէրվէր Ճեմալ ժողովուրդի մեկնելէն վերջ մօտը կանչած է Անիմէս Օսման անուն սպասաւորը որուն ծառայութենէն դժգոհ էր, դիտողութիւն ընելու համար անոր։ Օսման, խենդութեան նոպայէ մը բռնուելով, հիւպատոսը սպաննած է ատրճանակի հանի մը հարուածներով, զայն հետապնդելով սենեակներու մէջ, եւ յետոյ ալ անձնասպան եղած է։

(ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ)

Փարիզ 7 Մարտ.— Նախկին վարչապետ Պ. Արիսթիտ Պրիան որ քանի մ'օր առաջ Քոշէրէլէն Փարիզ վերադարձած էր մեռաւ այսօր իր ապարանքին մէջ ժամը 13,30ին։

Այս գոյժը մայրաքաղաքին մէջ տարածուելով շատ խոր տպաւորութիւն մ'ըրաւ։

Երեսփոխանական ժողովի մէջ, նախագահ Պ. Պուիսսօն Պ. Պրիանի մահը հաղորդելէ յետոյ առաջարկեց որ ժողովը դադրի ի նշան սուգի և ժողովը միաձայնութեամբ որոշեց դադրեցնել իր նիստը։ Կառավարութիւնն ալ մասնակցեցաւ Պ. Պրիանի յիշատակին արտայայտուած յարգանքի այն զգացումներուն։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐ ՄԱՐԱՇԻ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՆՈՒԱՆ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Մարտ 6 կիրակի օր կատարուեցաւ Նոր Մարաշի Ս. Քառ. Մանկանց Եռակառոյց եկեղեցւոյ անուան տօնախմբութիւնը։ Ժամանակէն առաջ արդէն եկեղեցին ծայրէ ի ծայր լեցուած էր քաղաքամիջի եւ տեղւոյն հաւատացեալներով. պահ մը կարգադիր յանձնախումբը նեղ դրութեան մատնուեցաւ տեղի չի գոյութեան պատճառաւ։ Պատարագիչն էր Կաթ. Փոխ. Գեր. Եղիշէ Արքեպիսկ. Կարոեան, որ ճոռոմաւորելէ վերջ Շինութեան Յանձնախումբը, քարոզեց նիւթ ունենալով «Դաստիարակ» եւ եզրակացնելով իր նիւթը յանձնարարեց որ, ամէն մարդ իր անձին դաստիարակ պէտք է ըլլայ։

Քարոզէն վերջ կատարուեցաւ Տիկին Ն. Քեհեաեանի նուիրած Ս. Յովհաննու Աւետարանչին պատկերին օծումը, կնքահայրութեամբ Օր. Անահիտ Քեհեաեանի։ Քարոզիչ սրբազանը միեւնոյն ժամանակ շնորհակալութեամբ յայտարարեց թէ, պ. պ. Յովհաննէս Փայլեմեան եւ Յակոբ Քէշիշեան խոստացած զանգակ մը նուիրած են եկեղեցւոյն եւ Շինութեան Յանձնախումբը միջոցներ կը խորհի զանգակատուն մը շինելու։ Որբերէն ետքը Ազգային վարժարանի երկսեռ աշակերտութիւնը օրհներգով եւ շատ յաջող կերպով. կ'արժէ շնորհաւորել ուսուցիչ-դպրապետ պր. Յովհաննէս Քեհեաեանը, որ յաջողած էր կարճ ժամանակի մէջ աշակերտներէն երգիչ խումբ մը պատրաստել։ Շինութեան Յանձնախումբը եւ թաղ. խորհուրդը կ'աշխատին 100 հատ նոր նստարաններ շինել եկեղեցւոյն համար. յետ ծանուցման զանազաններ արձանագրուեցան 35—40 նստարան, որոնց իւրաքանչիւրին գինն է 75 սուրիական դահեկան։

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

Անցեալ շաբաթ երեկոյ տեղի ունեցաւ գրական եւ երաժշտական երեկոյթ մը հայ եւ օտար հասարակութեան մը ներկայութեան։

Պ. Տ. Թոսպաթ կարդաց ֆրանսերէն լեզուով գրուած ուսումնասիրութիւն մը «Բանաստեղծութիւնը՝ աղբիւր Երաժշտութեան», որ ջերմօրէն ծափահարուեցաւ։

Յետոյ ընկերակցութեամբ դաշնակահար պ. Ն. Հազարապետեանի յաջորդաբար երգեցին, Օր. Զ. Ապել, Պ. Մինաս Հազարեան եւ Օր. Փաքամի, երեքն ալ տեղւոյս երաժշտասէրներ։

ԾԽԱԽՈՏԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Երկուշաբթի օր, կէս օրէ վերջ, Պէյրութի բոլոր ծխախոտավաճառները փողոց բրին եւ փակեցին իրենց խանութները, ի նշան բողոքի պանտերոլի տուրքերուն յաւելման դէմ։ Երեսփոխանական ժողովը խոստացած էր նախապէս թէ իր երկուշաբթի նիստին պիտի զբաղի այդ հարցով։ Բոլոր խանութպանները լեցուեցան Փոքր Սէրայ, երբ երեսփոխանական ժողովը գումարուած էր։ Բուռն խուժումի հետեւանքով ապակիները կոտրեցան, մինչեւ որ ոստիկաններ եկան եւ կարգը հաստատեցին։

Այսու ամենայնիւ ժողովը չի կրցաւ զբաղիլ պանտրոլի հարցով, որով ծխախոտավաճառները գոհացում չգտան եւ որոշեցին շարունակել պօյքոթը մինչեւ վերջ։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԵՒԸ ԱՌՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Բարձր Գոմիսէրութեան ենթակայական Ենիդի պաշտօնատան մէջ գումարուեցաւ կարեւոր ժողով մը անցեալ ուրբաթ օր։ Երկարօրէն ուսումնասիրելէ վերջ, սահմանի վրայ պատահող մաքսանենգութեան յաճախակի բնոյթ ստանալը, ժողովը որոշած է կազմ մը նոր պահակատուններ հաստատել Սուրիական սահմաններուն վրայ։ Բացի այդ, որոշուած է, պահակ ժանտարմներու տեւական շրջագայութիւնը սահմանի վրայ։

Երբ նոր պահակատունները պիտի հաստատուին Սուրիոյ եւ Իրաքի սահմանին վրայ, իսկ երկու Սուրիոյ եւ Անդրյորդանանի։

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԷԹԷՆ ԵԿՈՂ ՆԱՒՈՒ ՄԸ ԿԱԹՍԱՆ ՊՈՅԹԱԾ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՄԵՌԵԱԼՆԵՐ

Ալեքսանտրէթէն Պէյրութ եկող նաւ մը, ճամբան ածուխ առնելու պէտք կզգայ եւ կը հանդիպի Լաթաքիա։ Բայց հոն ածուխ չի գտնելով, կ'ստիպուի ճամբայ ելնել։ Ճամբան սակայն կաթսան կը պայթի եւ կը մեռնին Մուհեստին Ըմէյզ, Պէքիր, Ասուտ, Խզըր Համատի, Անիմէս Ապուրանի, բոլորն ալ բնիկ Պէյրութցի, Ավրոս կղզիէն Ապտիւ Սելամ, Եգիպտացի Զէմրուխ։ Կան նաեւ քանի մը ծանր վիրաւորներ։

ԿԻՐԻԱԿՈՍ ԵՒ ՁԶԷՅՐ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ԲԱՑԸ 850,000 ՈՍԿԻ ՏԵՏՐԱԿՆԵՐԸ ՅԱՆՁՆՈՒԱԾ ԵՆ ԽԱՌՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ինչպէս գրած էինք Պէյրութի ծանօթ դրամատուներէն Կիրիակոս եւ Զրեյր դրամատունը տաս օրուան համար դադրեցուցած է իր գործառնութիւնները։

Այս դադարի միջոցին դրամատան վարիչները պատրաստած են տեղեկագիր մը, որու պատրաստութեան միջոցին ներկայ գտնուած է նաեւ Զուրի Ընկերութեան տնօրէն Հանրի պէյ Մասաֆա։ Կը հասկցուի այդ տեղեկագրէն որ դրամատունը 850 000 ոսկի սուրիական բաց մը ունի, եւ որուն փոխան դրամատան պահանջքն է, համաձայն իր գանձար կղպին մէջ պատրաստ մուրհակներու, մօտաւորապէս 850,000 ոսկի։

Այս տեղեկագիրը վերջացնելէն յետոյ, դրամատան վարիչները իրենց տետրակները յանձնեցին խառն դատարան, հաշտութեան դատ պահանջելով։

Դրամատունէն պահանջ ունեցող մարդ մը, դատարան դիմելով պահանջեց սնանկութեան յայտարարութիւնը Կիրիակոս եւ Զրեյր ընկերներուն. սակայն դատարանը մերժեց այդ պահանջքը, քանի որ անոնք արդէն իրենց տետրակները ու հաշիւները յանձնած են խառն դատարան։

ՄԱՅՐ ՄԸ ԻՆՔԶԻՆՔԸ ԿԱԽԵԼ ԿՈՒԶԷ ՀԵԾԱՆԻՒ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Դամասկոսի մէջ Մեսարա Հոմսի անուն կին մը կը փորձէր անձնասպան ըլլալ ինքզինքը կախելով տան առաստաղէն։ Իր պատանի տղան հասաւ եւ տեսնելով որ մայրը կը ճօճի օդին մէջ, խոյն դանակ մը բերելով կը կտրէ չուանը եւ կ'ազատէ մայրը։

Երբ կը հարցնեն յուսահատ մօր թէ ինչո՞ւ անձնասպանութեան դիմած է, պարզութեամբ պատասխանած է. «Տղաս հեծելանիւ մը կուզէր ինձմէ, սակայն ես չի կրցայ առնել, որովհետեւ դրամ չունէի. հետեւաբար որոշեցի անձնասպան ըլլալ»։

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԴԷՄ ՈՒ ԴԷՄ ԱՂՄՈՒԿՆԵՐ ՍԿՍԱՆ ՇԱՅՆԱԼ

ԲԱՐՁՐ ԳՈՄԻՍԷՐԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ ՊՐՆ. ՌԸՔԼԻՒԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Լ'Օրիան» թերթին մէջ կը կարդանք. Ուրբաթ երեկոյ։

Պ. Ռըքլիւի հետ ունեցած մէկ տեսակցութենէ ետք ներքին գործոց նախարարին լրագրողներու ըրած յայտարարութիւնը.

— «Պարոններ, հիմա ընդունեցի Բ. Գոմիսէրի պատուիրակը որուն հետ ես տեսակցեցայ երկարօրէն։ Պ. Ռըքլիւ յայտարարեց ինծի թէ բացարձակապէս անօգուտ է յառաջիկայ նախագահական ընտրութեան նպատակաւ կատարուած գործունէութեան սաստկանալուն ընթացքն ալ։ *Բարձր Գոմիսէրը ունի արդէն իր թեկնածուն, եւ զայն պիտի յանձնէ յարմար ատենին»։*

Շաբաթ առաւօտ։ Երեսփոխանական ժողովին նախագահին հակայայտարարութիւնը մամուլին.

«Պարոններ, հիմա տեսնուեցայ պր. Ռըքլիւին հետ։ Պատուիրակը հաւաստեց ինծի թէ իրեն վերագրուած խօսքերը խօսուած չէ։ Այն ձեւով որ հրատարակուեցաւ, իրեն վերագրուած յայտարարութիւնը կը մնայ անհիմ։ Պ. Ռըքլիւ *կարծիք յայտնած է միայն թէ* պ. Բարձր Գոմիսէրը *«կրնար զբաղիլ այս խնդրով»*։

Շաբաթ կէս օր։

Լրագրողներու խուժումը դէպի պր. Նամմուրի սենեակը, եւ ներքին գործոց նախարարին երկրորդ յայտարարութիւնը.

— «Պարոննե՛ր, Բարձր Գոմիսէրի պատուիրակը ինծի խօսեցաւ, հարազատ բառերով, հետեւեալ խօսքերը. *Բարձր Գոմիսէրը չի կրնար իբրեւ պարզ հանդիսատես մը հետեւիլ նախագահական ընտրութեան։ Ան չի կրնար չմիջամտել, եւ իր միջամտութիւնը տեղի պիտի ունենայ յարմար ատենին։ Դուք ինծմէ կը հարցնէք թէ արդեօ՞ք Պրն. Ռըքլիւ Բարձր Գոմիսէրին հաւանական նախընտրութեան վերաբերեալ ոեւէ յայտնութիւն ըրաւ։* Ոչ մէկ անձի անունը չարտասանուեցաւ»։

Ու պատմութիւնը կանգ կառնէ հոն.. առժամեայ կերպով։

Եթէ տինամիթ նետած ըլլային Սէրային դէմ, Պուրճի հրապարակի ճշմէնքը ներկայացուցած չպիտի ըլլար, շաբաթ իրիկունը, միայն տեսարան։

«Լա Սիրի» թերթը անդրադառնալով այս պատմութեան, կ'ըսէ թէ Բարձր Գոմիսէրին պատուիրակին վերագրուած խօսքերուն պատմութիւնը ճիշդ չէ բնաւ։ Սոյն բարձր պաշտօնատարը բսած էր պարզապէս. «Գալով ինծի, ես կը խորհիմ թէ Ֆրանսան չի պիտի կրնար չհետաքրքրուիլ նախագահական ընտրութիւնով»։

Ֆրանսական թերթը կաւելցնէ թէ «գալով Ֆրանսայի բռնելիք ընթացքին, մենք զայն որոշելու յաւակնութիւնը չունինք. մենք կը գոհանանք ենթադրելով որ անիկա իրաւունք եւ պարտականութիւն ունի թէ Լիբանանի եւ թէ ալ իրեն նկատմամբ, մօտէն հետեւելու մօտաւոր ընտրութեան, ընտրութեան որ կարեւորութիւն ունի թէ իրեն համար եւ թէ ալ երիտասարդ հանրապետութեան համար։

∴

Քանի մը յոյն օրթոտոքս եպիսկոպոսներ նամակ մը ուղղած են Էլիաս Սալ պէ եպիսկոպոսին որով կը խնդրեն իրմէ որ ձեռնարկէ ժողովի մը հրաւիրել օրթոտոքս եպիսկոպոսները յոյն համայնքութեան դիրքը ճշդելու համար նախագահական ընտրութեան։

ՏԻԿԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՀՊԱՆԵՑԷՔ ՁԵՐ ՊԱՅՈՒՍԱԿՆԵՐԸ

Վերջերս Պէյրութի մէջ, նորանոր գողութեան մը դէպքեր բազմանալ սկսած են։ Ընդհանրապէս տիկիններ տունէն դուրս ելած ատեն, յանկարծ անծանօթներ կը յափշտակեն անոնց ձեռքի պայուսակները եւ կանհետանան։ Բ. Գոմիսէրի բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն մէկուն տիկինն ալ անցեալներս զոհ գացած էր այս նորատեսակ գողութեան։

Կիրակի օր, Հուրշ թաղին մէջ նոր դէպք մը պատահեցաւ։ Երբ տիկիններ ճամբու վրայ քալած ատեն, անծանօթ երիտասարդ մը անոնցմէ մէկուն պայուսակը յափշտակելով փախաւ։ Այս դէպքէն ժամ մը վերջ նոյն դէպքը կրկնուեցաւ Լաթքերու վարժարանին առջեւ։

Կը կարծուի որ գողերու մասնաւոր կազմակերպութիւն մը կայ՝ պայուսակներ գողնալու համար։ Ի հարկէ անոնց մէջ գտնուած շրթունքի կարմիր ներկերուն համար չէ։

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ Է ՌՈՒՄԲ ՆԵՏՈՂ ՈՃՐԱԳՈՐԾԸ

Հալէպի մէջ, պահականոցի մը վրայ ռումբ մը նետուած ըլլալը գրած էինք։ Նմանապէս անծանօթներ ուրիշ ռումբ մը նետած էին նորընտիր երեսփոխան Քաքըր Աղասիի տան վրայ։

Կառավարութիւնը խստիւ կը հետապնդէր եւ կաշխատէր երեւան հանել ոճրագործները։ Վերջապէս գտած ըլլալով հետքը, ձերբակալուած է Ազեօյ թաղեցի Մուսթաֆա Լութֆի անուն մարդը։ Կը կարծուի որ Մուսթաֆա ընկերներ ունի իր այդ ոճրային արարքներու ընթացքին։

Խուզարկութեան միջոցին Մուսթաֆայի տան մէջ գտնուած են քանի մը ռումբեր, վառօդ եւ այլ պայթուցիկներ։ Երբ իրեն հարցուած է թէ՝ ուրկէ՞ առած է այդ ռումբերը, Մուսթաֆա պատասխանած է. «Ես քաղաքով եմ, եւ այդ նպատակի համար կը գործածեմ զանոնք»։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

8 ՄԱՐՏ 1932

	Ս. Դ.
Եգիպտ. թղթադրմ.	452
Անգլիկն. »	441
Տօլար »	126
Թրքական »	59
Պանք Օթթոման	130
Իտալական Լիր 100	655
Ցուլական Տրախմի 100	150
Անգլ. ոսկի	608
Ֆրանս. »	485
Օսման. »	549
Արծաթ մէճիտ	27
Գրէյի Ֆօնս. Ա. Ֆ.	478
» » Բ. »	292
» » Գ. »	289

Սեթրեան եղբարք Րիւ Ֆօշ Թէլէֆօն 5-19

ՁԱՆԱՑԷՔ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԻԼ
Հ. Մ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ
ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

96

Անդրանիկի զինակից ընկերներէն ՍՄԲԱՏ

չարունակելու համար անհաւասար կռիւը բարձրաբերձ և յաղթական լեռներու կատարներէն։

— Այստեղ այլեւս թշնամին իր գնդակն անգամ չի կրնար հասցնել, կ'ըսէ Անդրանիկ իր ընկերներու, բայց պէտք է այսպէս վարուին, որ կարենանք թշնամին մօտեցնել աւելի խոշոր կորուստներ պատճառելու համար։

— Պէտք է կրակել մինչև մօտենան կ'եզրակացնէ միւսը։ Մեր հերոսները Ապրիլ 22էն մինչև Մայիս 1 կը մնան այդ բարձունքներու վրայ։ Կը թռին կատարէ կատար։ Հացը կը հատնի։ Որքա՞ն հաց մարդ կարող է չալկել երկարատև կռիւներու չարունակութիւնը չընդհատելու համար։

24 93

Վերջապէս հազիւ յարմար տեղ մը գտնելով—այնքան յորդառատ էր ջուրը— Աւետիս և Հաճի Գէվօն կը յաջողին անցնիլ միւս ափը։ Անոնց կը հետևին և ուրիշներ։ Ջուրը անցնողները գիւղացի ափէն, իսկ մնացողները այս ափէն, թշնամուն առջևը ձգած՝ կը սկսին խփել։ Յանկարծ եաևի կողմէն կը լսուին հրացաններու ձայներ, Ծովասարի կողմէն եկող խումբ մը Սասունցիներ էին ատոնք որոնք իրենց հետ ունենալով Կէլիէկուզանի Տէրտէրը, օգնութեան կուգային, մերոնք առաջին անգամ չեն կրնար զանոնք ճանչնալ և թշնամիներու տեղ ընդունելով՝ հրացանները կը դարձնեն անոնց վրայ։ Կերպով մը կ'իմացուի, որ ատոնք օգնութեան եկողներ են և երբ կը հասնին՝ միացած ուժով կը սկսին յառաջ քալել։ Տղերք կը վերցնեն Մըխիթարի և Համբոյի հրացաններն ու զէնքերը, Տէրտէրը կը հաղորդէ զանոնք և բոլորը միասին ջուրը կը մտնեն գիւղացի ափը անցնելու։ Մութը կը կոխէ, թշնամին թէև կը քաշուի, բայց մերոնք ալ իրարմէ բաժնուած լինելով՝ չեն կարողանար նորէն իրար գտնել։ Աւետիս, որ մի քանի զինուորներով բռնած հը լինի Տափըկի ճանապարհը՝ անգամ մըն ալ չերևնար. ուրիշ փոքրիկ խումբ մըն ալ անգիտակցաբար կը բռնէ տարբեր ուղղութիւն մը. խմբի երրորդ և ամենամեծ մասը, որ բաղկացած կը լինի 70 հոգիէ, կ'որոշէ բարձրանալ Կուռթըք լեռը և այնտեղէն իջնել դաշտ։ Սմբատ կը պահէ խմբի եաևի մասը։

Սպիտակ Կուռթըքը իր ձիւնապատ և սառցապատ փէշերը կը փռէր խմբի ոտքերուն տակ, իսկ լերան կատարներէն փչող կատաղի հիւսիսը իր սարսուռը կը տարածէր խմբի մէջ։ Մէկ կողմէն լերեք օրուան քաղցը, միւս կողմէն ցուրտ քամին, որ միայն անխնայ կերպով կը ծեծէր իր առջև գտնուող մարմիններուն,

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Քէօնիկսպէրկ.— Համայնավարական խլրտում մը տեղի ունեցաւ Քէօնիկսպէրկի մերձակայ տեղ մը։ Ոստիկան զինուորները ստիպուեցան միջամտելու։ Զէնք նետուեցաւ համայնավարականներու կողմէ։ Ոստիկան զինուորները պատասխանեցին զէնքով։ Երկու համայնավարներ սպաննուեցան և մէկէ աւելիներ ալ վիրաւորուեցան։

ԲՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐԸ 80 ԳԻՒՂԱՑԻՆԵՐ ԿԸ ԶԱՐԴԵՆ

Պուքրէշէն տրուած լուրի մը համաձայն, խումբ մը գիւղացիներ՝ որոնք Ռուսիոյ մէջ տիրող թշուառութենէ կը փախէին, երբ կը փորձէին անցնիլ ռումանական հողը, բոլշեւիկեան կարմիր պահակներու կողմէ։ Սպաննուածներու թիւը կը հասնի ութսունի։ Միւսները յաջողեցան անցնիլ Տնիէսթէր գետը՝ որ սառած է։

Ռումէն սահմանապահ զինուորները, որոնք հրազէնի բոմբիւններ էին իրար անցեր էին, ականատես եղան ջարդի զարհուրելի տեսարանին։ Բոլոր անոնք որ յաջողեցան ռումանական հողը ապաստանիլ, վիրաւորուած են։ Բոլորն ալ կիսամերկ և սոված էին։ Ցայտնեցին թէ ծայրահեղ թշուառութիւն կը տիրէ ռուսական գիւղերուն մէջ։

ՏՕՔԹ. Հ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ
(ՀԱԼԷՊ)

Նախկին բժիշկ Միջազգային Զինուորական հիւանդանոցներու եւ մանաւանդ ներքին եւ մանկանց հիւանդութեանց

արագ, արմատական, խղճամիտ դարմանում։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 8—12 եւ 3—6 իր դարմանատան մէջ. Հալէպ Նիյալ թաղ. Թրամվայի քննիչութեան կայարան, թիւ 7

Բշ. եւ Ուրբաթ օրեր աղքատաց ձրի

Կարի եւ ձեւագիտութեան դասընթացք

ՏԻԿԻՆ ՏԻԹԱ ՄԱՆԿԵԱՆ
(ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԷՆ)

Ցայսնի դերձակուհի Տիկ. Տիթա Մանկեանի ձեւագիտութեան 5րդ դասընթացքը կ'սկսի Մարտ 1ին «Էտուալ դը Թրուա Սոֆրէտօր»ի հետ դիմաց, Կուրօ փողոց։

Երեք ամսուան մէջ, ամենավերջին մեթոտներով եւ արդիական միջոցներով կը սորվեցնէ ձեւագիտութեան բոլոր բարդութիւնները եւ կ'օժտէ Փ. Գոմիսէրութենէն հաստատուած վկայականներով։

Համոզուելու համար անգամ մը դիմեցէք իր ննէ աւելի օրջանաւարտներուն։

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Յ. ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
ՐԻՒ - ԷԼ - ԳԱՊՈՒՉԻՅԷ ԹԻՒ 49
(Մեծ Սէրայլին առջեւ)

ՈՍԿԵՋՕԾ

Կաշեկազմ, Լաթակազմ և Թղթակազմ տոկուն և ճաշակաւոր ԳՈՐԾ

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ

Կրօնական եւ կրթական հաստատութեանց եւ գրադարաններուն համար մասնաւոր ԶԵՂՋ

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ
(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)
Հիմնուած 1921 ին Պոլիս-Բերա

Խիստ դիւրամատչելի պայմաններով կը կատարէ ամէն կարգի ելեքտրական լոյսի զետեղումներ (Intsallation), ինչպէս նաեւ մօթէօր եւ զանգակներ։

Վաճառատունս կ'ստանձնէ նաեւ բոլոր ելեքտրագործիքներու նորոգութիւններ։ Մասնաւոր սպասարկութիւն բնակարաններու ելեքտրա-նորոգման։ Վաճառատուն Philips եւ Lux ելեքտ. լամբերու եւ ամէն տեսակ ելեքտրական պիտոյքներու։

Վճարման դիւրութիւններ.

Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գրասեն կից Պուրճ. B. P. 491

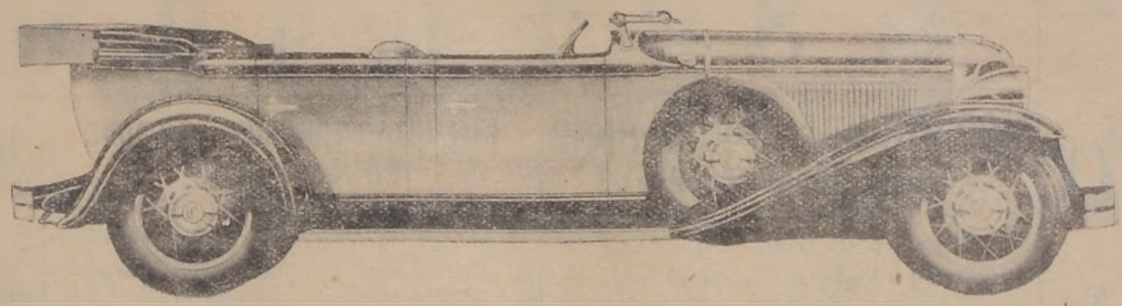

ԳՐԱՅՍԼԵՐ

աշխարհահռչակ ինքնաշարժները որոնք 6-8 սիլինտր ունին,

ԱՄԵՆԱՏՈԿՈՒՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐՔԱՆԵՐՆ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ԵՒ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ։

ԳՐԱՅՍԼԵՐ ինքնաշարժերու մասնաւոր յատկութիւններն են՝ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ, ՉԱՓՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԱՒԷՏՈՒԹԻՒՆ։

Վճարման դիւրութիւններ կը տրուին.

ԳՐԱՅՍԼԵՐ օթօներու բոլոր կտորները պատրաստ կը գտնուին մեր վաճառատուներուն մէջ։ Լիբանանի, Սուրիոյ և Իրաքի ընդհանուր ներկայացուցչութիւն՝

NAAYEM MOTOR IMPORT Co. BEYROUTH B. P. 869, TÉL. 32—29

Հիւս. Սուրիոյ ներկայացուցիչներ՝ Գ. և Մ. ԱՃԻՐԵԱՆ

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ

ԲԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կը վերադառնայ իր արհեստանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նօ. 78 տան երկրորդ յարկը։

Երեք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բարդութիւններով եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մեթոտով։ Իր աշակերտուհիները կ'օժտէ Բարիզի արհեստանոցներու Académie Daydou վկայականով։

ՍԹԱՆՏԱՐՏ կօշիկները միշտ ամենադիւր, ամենադիմացկուն, ամենաաժան եւ ամենագեղեցիկներն են.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝

ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՏՕՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԷԷՆԻՔՈՄՃՈՒԵԱՆ
(Նախկին [illegible] Պէյրութի Ամերիկ. հիւանդանոցի)

Իր նոր դարմանատունը կը գտնուի Ալէնպի փողոց (Նախկին Մաարաա), Լիբանանի Խորհրդարանի դիմացը, [illegible] յարկ։

Ընդունելութեան ժամեր.— կէսօրէ առաջ ժամը 9—12, կէսօրէ վերջ 2—6։

ՁՐԱՒՈՐԻՆ ՄԻՋՏ ՁՐԻ։

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat Նախկին Interne եւ այժմ մնայուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԻԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6 իր գլինիքին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի թուղթով։

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ՏՕՔԹ. ՍՕԿՐԱՏ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէն կէսօրէ առաջ 8—12 կէսօրէ վերջ 2-6

Հասցէ Capucinներու եկեղեցիին կից Արդարութեան պալատին ետեւ։

ՏՕՔԹ. Գ. ՏԱՎՈՒՏԼԱՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Իր դարմանատունը հաստատած է, ՍԱՍՍՈՒՆ փողոց, Տօքթ. Նօզղաեանի (ատամնաբոյժ) դարմանատան կից.

Ընդունելութեան ժամեր՝

կէսօրէ	*առաջ*	*ժամը*	8—12
»	*վերջ*	»	2—6

ՏՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ՝ ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Կը դարմանէ գիտական ամենավերջին մեթոտներով, թոքերու, ստամոքսի, աղիքներու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ։ Հին եւ նոր ջերմամիզութիւնը իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ֆրանկախտ եւ մորթային հիւանդութիւնները։

Արագ, արմատական եւ բարեխիղճ դարմանում։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բացի կիրակիէ, իր նախկին դարմանատան մէջ. ժամը 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Երեքշաբթի օրեր, ժամը 2—5 վկայեալ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒ ՁՐԻ

Ֆօրժ Հասեկ փողոց՝ թիւ 8

Տոկուն շինուածք Վայելուչ ձեւ Հնչուն եւ բնական ձայն

Ահա յատկանիշներ՝

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ԶԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներու հետ կը մրցին Ապոլլօ ֆօնօներ։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են թէ՛ ինչ ասկունութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd
(of London)

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՈՐԸ !!!

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փորձարկում եւ ֆօնօյ ամէն ձեւի, անվիճելի [illegible] գիւտամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։

Ընդհ. Ներկայացուցիչ՝ Սուրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

կամաց կամաց կը քաշէր խմբի վերջին ուժերը։ Վերջապէս, երկու հոգի սառած ու գաղրած, ցած կ'ընկնին ճանապարհի վրայ. ընկերները կը վերցնեն հրացանները ու կը շարունակեն քալել։ Ամբողջ տաս ժամ լերան վրայ թափառելէն յետոյ, առաւօտեան, արշալոյսին, խումբը կը հասնի Սիմ լերան գագաթը՝ Միրնկատար։ Անոր առջև կը տարածուէր նոսր մշուշով պատած Մշոյ դաշտի ընդարձակ տարածութիւնը։ Ցերեկով ցած իջնել՝ կը նշանակէր յայտնապէս վտանգուիլ, որովհետև լերան սպիտակ ֆոնի վրայ կատարուող շարժումը դիմացէն դիտողի ուշադրութիւնը պիտի հրաւիրէր։ Այդ պատճառով, հակառակ լերան կատարի ծայրայեղ սառնամանիքին՝ խումբը կ'որոշէ ցերեկը այնտեղ անցնել, մինչև մթնալը։ Սմբատ և Կէլիէկուզանի Տէրտէրը կ'ուղարկուին Հաւատորիկ հաց բերելու։ Ճանապարհին անոնք կը հանդիպին երկու Հաւատորիկցիներու, որոնք անոնց մի քիչ ուտելիք տալէ յետոյ, կը յայտնեն, որ գիւղին մէջ կան 30 թուրք զինուորներ։ Գիւղացիները տեղեկութիւններ ստանալով խմբի կացութեան մասին՝ անմիջապէս գիւղը կը վերադառնան և իմաց կուտան խմբի գալը։ Կը պատրաստեն բաւական մեծ պաշար և կ'ուղարկեն խմբին։ Մինչ այս, մինչ այն, սառնամանիքէն անկարելի կը լինի խմբին լերան կատարը մնալ, ուստի նա կամաց կամաց, աննկատելի կերպով ցած կ'իջնէ, ձորի մը մէջ կրակ կը վառէ և կը սպասէ։ Սմբատ ու Տէրտէր հեռուէն նկատելով բարձրացող ծուխը՝ կը գուշակեն, որ ընկերներն են, և փոխանակ լեռը բարձրանալու, ուր ժամադիր եղած էին և ուր բարձրանալը բոլորովին անկարելի էր դարձեր իրենց համար, իրենց քայլերը կ'ուղղեն դէպի ծուխը։ Երբ որ ընկերները կը նկատեն զանոնք, հա՜ց հա՜ց պոռալով յառաջ կը վազեն, անոնք

կերպով մը կը հանդարտեցնեն իրարանցումի մէջ ինկած ընկերները և յոյս կուտան որ շուտով կ'ստանան իրենց ուզածը։

Վերջապէս, քիչ ժամանակ անցնելէ յետոյ, հեռուէն, գիւղի կողմէն, կ'երևին երկու շալակաւորներ։ Անոնք հաց ու ուտելիք բերողներն էին։ Տղայոց ուրախութիւնը անպատմելի էր... Կը բաժնուի հացը և խումբը չորս օրուայ քաղցածութենէն յետոյ, ցամաք հացով փառաւոր ճաշ մը կ'ընէ։ Բայց սովածները միանակ իրենք չէին... ետևը կային ուրիշ խմբեր, անոնք ալ հաց չունէին... պէտք էր բաժիններէն մաս մը հաւաքել և անոնց ղրկել, որպէսզի քիչ մը ուժ առնեն, ցան իրենց հասնին, և տղերքը տուին... Մի քանի ժամուան մէջ պաշարը արդէն պատրաստ՝ կ'ուղարկուի։ Ետևը մնացող տղերքը կը հասնին, բայց ի՛նչ։.. մթութեան ճամբու տանջանքէն և ցրտէն գրեթէ անճանաչելի եւ կմախք դարձած։

Խումբը այժմ կը գտնուէր դաշտին մէջ։

Քոփի կռուին քրդերէն սպաննուեցաւ 17 և վիրաւորուեցաւ 14 հոգի. իսկ Հայերէն զանուեցաւ մէկ սպաննուած, մէկը ծանր վիրաւորուած, որ քանի մը օրէն մեռաւ, և երկու հոգի սառած։

6.—ԾՈՎԱՍԱՐԻ ԿՌԻՒԸ

Մայիս 2էն առաջ կռուողներու մեծ բազմութիւն մը կ'երթայ դէպի դաշտ գաղթականներու հետ միասին։ Կռուողները կը մնան քիչ բայց բարձրագոյն որակով և կորովի զերագոյն աստիճանով։

Անդրանիկ կը մնայ աննուաճելի լեռներու մէջ իր աննուաճելի կամքին հետ միասին։ Անդրանիկի հետ կը մնան իր անբաժանելի ընկեր Վահան և Գէորգ Զավուշ

«Time is money»

Ժամանակը ոսկի է

ԶԷՆԻԹ
ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ ՇՆՈՐՀԻՒ ԻՐ ԱՄԵՆԱՃՇԳՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՃՇԴԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

անզուգական յատկութիւններուն ձեզի դրամ կը շահեցնէ առանց դժուարութեան, կարելիութիւն տալով խնայելու ձեր րոպէները անգամ։

Ունինք ժամացոյցներու ամբողջ սարք, ոսկի, արծաթ թէ նիքել, կիներու եւ այրերու համար։

Կ'ԱՊԱՀՈՎՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԲՈԼՈՐ ՆՈՐՈՅԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՄԵՆԱՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Ընդհ. Ներկայացուցիչ՝ ***ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՇԱՀԻՆ*** (Ֆօշ փողոց)

Վաճառատուն՝ Վէյկան փողոց, քաղաքապետարան դիմաց կից։

Կեանքի աղուրեան դէմ!

այլեւս ոչ ներկայացում ոչ նուագահանդէս նուագը ձեր տան մէջ։

ՕՏԷՕՆ

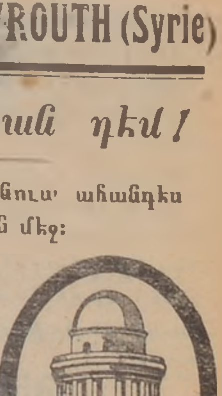

Սկաւառակի եւ ֆօնօի յայտնի մարքան ձեզ այս կը մատուցէ քիչ դրամով ամէն գիշեր ընտիր նուագ սելու հաճոյքը։

Գնեցէք **ՕՏԷՕՆ** *ֆօնօ մը*

որմէ անկասկած պիտի հմայուիք եւ շնորհիւ այս հռչակաւոր մարքայի սկաւառակներուն շարունակական ժամանման, կըրնաք ամէն իրիկուն, ձեր տուններուն մէջ վայելել ամենամեծ նուագահանդէսները եւ նուագները, իրենց վերջին ստեղծագործութիւններով։

Այլեւս ոչ ներկայացում եւ ոչ ալ նուագահանդէս. այդ բոլորը ունենալ ձեր տան մէջ միակ միջոցն է կեանքի աղուրեան դէմ ինքնապաշտպան ըլլալու։